

Duch Svatý v práci

nebiblické důrazy a jak jim čelit

Richard Novák

GRANO SALIS NETWORK

2004

www.granosalis.cz

Velkou nouzi ve sborech dnes působí duch světa, a to nejen se svou vědou, technikou, materialismem, manželskou nevěrou atd., nýbrž i rostoucím vzdalováním se od jasného Božího slova Písem svatých. Moc temnosti se projevuje stále víc. Různé pověry, víra v horoskopy, v jógu, spiritismus, astrologii, velká nemravnost, lživá náboženská učení, kult démonů, scestné náboženské horování, blouznění a podobné jevy se rozmáhají stále víc. Antikristova moc je na postupu. Satan sám je takto maskovaně při díle.

Dnes v církvích rejdí nejen různá pochybená teologie, ale i různá pochybená náboženská blouznění. Církev je dnes vystavena pokušením zleva i zprava. Na jedné straně je tu **blouznění intelektualistické**, na druhé straně **blouznění nábožensko-psychické**.

Obojí blouznění má společné jádro: **antropocentrismus**. Všechno se tu točí kolem člověka, člověk je nejvyšší normou i ve svých náboženských názorech a zkušenostech.

Jenže Bible nestaví do centra člověka, nýbrž Pána Boha, Pána Ježíše a Boží slovo. Co k tomuto centru nesměřuje, je blouzněním, byť to byly i věci sebe náboženštější.

Intelektualistické blouznění je tam v církvi, kde v duchu modernistické teologie chceme Boží věci pochopit svým pouhým lidským rozumem a kde svým rozumem měříme a posuzujeme i Písmo svaté. Lidský intelekt tu scestně chce být nejvyšší normou i při chápání Božího slova.

A je tu i **nábožensko-duševní blouznění**, kde chce člověk se svými náboženskými názory, city a zkušenostmi sám být normou v chápání Bible a věcí víry. I toto je antropocentrismem. Ale ani sebe intenzivnější náboženství nemůže stát nad Písmem svatým. Proto dělejme rozdíl mezi lidskou náboženskostí a biblickou duchovností! Nuže, co my jako církve? Je jistě dobrou známkou, objeví-li se v církvi touha po duchovním prohlubování. Jenže i tyto touhy mohou být hodně lidské, zaměřené k náboženské sebeoslavě. Vždyť první satanův lživý příslib člověku v ráji byl podobný: "Budeme jako bohové!" Tato ďáblova lež je dosud přitažlivá i mezi věřícími.

Ďábel náboženským způsobem dosud pokouší i nás. když si dovolí takto nábožensky svádět i samotného Pána Ježíše. Vždyť mu tehdy také nabízel samé na pohled duchovní věci: "Ježíši, učiň božský div, z kamení chleba! Božským způsobem dokaž. jak jsi veliký! Spusť se dolů a dolož svou náboženskou mohutnost! Sestup z kříže a dokaž, co jsi! "

Satan podobně pracuje i dnes mezi věřícími. A mnozí ve své jinak upřímné touze po duchovním růstu propadávají mnohému náboženskému a ne biblickému blouznění.

Chceme se tu proto obírat stále aktuální otázkou darů Ducha svatého, speciálně daru glosolálie, mluvení jinými jazyky. Chceme znovu slyšet, co o těchto věcech přesně říká Nový Zákon. Co zní v přesném souzvuku s Biblí, toho se musíme vzdát, byť to byly i divy a zázraky a mocné náboženské senzace.

Stále znovu se ve sborech vynořuje jev určité nebibličnosti, duchovní nestřízlivosti a nebdělosti. Nábožensko-duševní věci se zaměňují za duchovní a ztrácí se biblicky vytříbený pohled na ďáblové náboženské svody a machinace. Ztrácí se ostrá hranice mezi duchovnem a duševnem.

Vždyť i náboženské duševno člověka je součástí lidské tělesnosti. I mnohé náboženské prožitky je nutno řadit do sféry tělesnosti, neboť i pohané disponují citově silným náboženstvím.

Jeden kazatel velmi ostře a správně řekl, že **tam, kde necentruje všechno ke Kristu, tam je to špatné, byť byl centrem i sám Duch svatý, a jeho dary!** Vždyť z Bible víme, že i Duch svatý má oslavovat Pána Ježíše (J 16,1-4) On, Pán Ježíš má být středem všeho a nic jiného!

Kdekdo se dnes odvolává na Ducha svatého, na jeho dary. Dokonce vzniklo další hnutí, **charismatické**. Ale je otázkou, jak se díváme do Písma svatého a jak v nich zkoumáme, co Boží slovo přesně říká o Duchu svatém a jeho darech. Není vše z Ducha svatého, co má silnou náboženskou intenzitu duševního prožitku. Proto máme duchy prověřovat. K tomu nemáme jiného měřítka než Bibli, a ne své samo vyrobené náboženské systémy.

Dnešní matoucí pluralismus takovému nebiblickému počínání jen napomáhá. Kde není v centru Pán Ježíš a jen Pán Ježíš, tam je všechno v nepořádku, byť se děly i divy a zázraky. Proto ani náboženská glosolálie nemusí vždy být tím, co chce Pán Ježíš. Pán Ježíš nám nikde nedal příkaz k mluvení jazyky, ale dal nám příkaz k misijní práci.

Tímto slovem jsme si dali posloužit a ono nás silně vybízí k misijní práci mezi nevěřícími lidmi Vždyť Pán řekl: "Přijmete moc Ducha svatého přicházejícího na vás a budete mi svědkové." O křečovitém vynucování si na Duchu svatém daru jazyků nám Pán Ježíš nepřikázal nic.

Satan chce, abychom se točili kolem sebe a svých náboženských zážitků zpestřených vynucenou glosolálií, a tak na všechnu misijní práci zapomněli. Stále se obíráme svými náboženskými zážitky, které navíc vydáváme za věci Ducha svatého, zatímco přemnozí nevěřící lidé od nás ještě neslyšeli, co je to cesta spasení.

Téma tedy zní : "Duch svatý v práci - nebiblické důrazy a jak jim čelit." Je jasné, že tu nemohu pojednávat o veškeré práci Ducha svatého, jak o ní mluví celá Bible. Zastavme se jen u určité výseče širokého okruhu práce Ducha svatého, a to v oblasti jeho darů, hlavně posledního z darů Ducha, jímž je glosolálie čili mluvení jazyky. Uvedeme si proto tyto dary Ducha, jak je přesně uvádí Bible v 1 Kor 12, 4-11. Tam čteme: "Rozdílní pak darové jsou, ale tentýž Duch. Jednomu každému dáno bývá zjevení Ducha k užítku. Nebo někomu dána bývá skrze Ducha řeč moudrosti , jinému pak řeč umění pode téhož Ducha, jinému pak víra v témž Duchu, jinému darové uzdravování v jednostejném Duchu, někomu pak divů činění, jinému pak prorocství, jinému pak rozeznání duchů, jinému pak rozličnost jazyků, jinému pak vykládání jazyků. Ale to vše působí jeden a týž Duch, rozděluje jednomu k a ž d é m u obzvláště jakž ráčí". Apoštol Pavel tu vypočítává devatero darů Ducha svatého. Tento výčet není úplný, neboť ve verších 28-30 připomíná apoštol další práci Ducha

svatého a jeho dary. Čtème: "A některé zajisté postavil Bůh v církvi nejprv apoštoly, druhé proroky, třetí učitele, potom moci, potom dary uzdravování, pomocníky, správce, rozličnost jazyků. Zdaliž jsou všichni apoštolé? Zdali všichni proroci? Zdali všichni učitelé? Zdali všichni divy činí? Zdali všichni mají dary uzdravování? Zdali v š e c h n i jazyky mluví? Zdali všichni vykládají? "

Zde nesmíme přeslechnout 11. verš, mám-li mluvit o práci Ducha svatého: "Ale to v š e působí jeden a týž Duch rozděluje jednomu k a ž d é m u obzvláště, jakž r á č í . "

Ještě jednou si všimněme pořadí těchto devíti darů Ducha svatého:

1. dar řeči moudrosti; je míněna Boží moudrost dle 1 Kor 2 6-7
2. dar umění čili poznání; v biblickém smyslu jde o poznání Boží a jeho spásy
3. dar víry; nejen víry ke spasení, nýbrž víry jakožto zvláštní moci která dovede i hory přenášet
4. dar uzdravování, jenže v jiném smyslu než se tomu rozumí dnes, kdy tzv. charismatičtí uzdravovatelé pořádají masová shromáždění a už předem ohlašují veliká uzdravování; ale o takovém dělání senzace Nový zákon nic neví
5. dar divů činění
6. dar prorokování ve smyslu vzdělávání církve (1K 14, 1-4)
7. dar rozeznávání duchů schopnost rozeznat, co je z Boga a co z ducha cizího, démonického. Zvláště dnes má církev tohoto daru tolik zapotřebí (21: 11, 14)
8. dar rozličných jazyků
9. dar výkladů jazyků.

Na základě tohoto seznamu darů Ducha svatého by se každý sbor měl zkušovat, zda dává tomuto působení Ducha svatého vždy plný prostor, a to v duchu Písem, aby bylo potlačováno lidské pokušení udělat z těchto darů záležitost davové psychózy a ukájení senzacechtivosti.

Ap. Pavel neúnavně zdůrazňuje, že v š e c h n y tyto rozmanité dary pocházejí z j e d n o h o Ducha svatého. Takže kdo má dar poznání je právě tak nositelem křtu Ducha svatého jako ten, kdo má dar prorocký nebo dar jazyků.

Je důležité si všimnout, že k a ž d ý věřící má dar Ducha v j i n é m obdarování, a že žádný jednotlivec nemůže mít v sobě v š e c h n y dary soustředěny. Čtème: "N ě k o m u dána bývá skrze Ducha řeč moudrosti, j i n é m u pak řeč umění podle téhož Ducha, j i n é m u pak, n ě k o m u pak....- atd.

Škoda, že právě toto neberou na vědomí mnozí věřící, kteří křečovitě až fanaticky vyvíjejí ohromné úsilí, aby za každou cenu všechny tyto dary soustředily na svou

osobu, hlavně poslední dar, dar jazyků. Bible zde mluví jinak: „Duch působí a rozděluje jednomu každému o b z v l á š t n ě jakž ráčí“ (1K 12, 11).

Z toho jednoznačně vyplývá, že my lidé nemůžeme na Duchu svatém nic vynucovat, také mu nemůžeme určovat, kterými dary musí obdarovat právě nás. Takové vymáhání zvláště ve věci daru jazyků je nebiblické a jen náboženským blouzněním k sebe vyvyšování, kdy chceme něčím být a často podléháme satanovu svádění: „Budete jako bohové“. Všimněme si i toho, že apoštol rozlišuje mezi hodnotou jednotlivých darů Ducha, jak vyplývá i z 1K 12 4. **Nejcennější jsou ty dary Ducha, které jsou z užitku celé církve.** Také 1K 14 o tom pojednává. Nepřehlédněme, že dar jazyků je v biblickém pořadí opravdu uveden až na posledním místě.

Tato glosolálie - mluvení jazyky , bývá některými věřícími předurazňována, ale ve skutečnosti není věcí hlavní a nepatří mezi dary nejpřednější. Apoštol záměrně řadí dar jazyků na poslední místo, a činí tak i ve druhém svém výčtu, neboť korintským sbor tehdy propadl nesprávnému přeceňování tohoto daru glosolálie.

Ostří Pavlových výroků je zaměřeno hlavně proti duchovní pýše, která zneužívá darů Ducha k povýšeneckému postoji. Vždyť jednotlivý dar nesmí být povýšen na něco, čím není; nesmí z něho být učiněno jediné a výlučné znamení tzv . křtu Duchem svatým!

Také není zcela biblické takové počínání, kdy se věřící člověk neustále ptá: "Jak obdržim Ducha svatého?" Toto je nebiblický anachronismus. Vždyť Duch svatý byl už dávno a jednou provždy dán, tehdy o letnicích, když byl vylit na celou církev.

Proto naše otázka musí znít jinak, máme se ptát, jak se tomuto již danému Duchu svatému máme otevírat, podřizovat, jím se dát naplňovat a jak žít, abychom ho nezarmucovali a neuhašovali. Proto se příště u této závažné věci křtu Duchem svatým zastavíme. Bedlivě si všimějme, jak Písmo o tom přesně mluví a nepřehlédněme ani ty nejmenší detaily biblického podání

Křest Duchem svatým

Ve věci křtu Duchem svatým bylo už namluvenou a napsáno mnoho blouznivého tvrzení. Především si tu připomeňme, že Bible nic neříká o nějakých "druhých letnicích", o nějakém "druhém požehnání" či "pozdním dešti", nýbrž mluví o "naplnění Duchem svatým", jež se děje hlavně v souvislosti s pokáním a uvěřením.

Sám "křest Duchem svatým" byl na církvi jednou provždy vykonán o letnicích. To byl onen křest Duchem svatým, ono vylití Ducha svatého, jež se již neopakuje, jako se neopakuje ukřižování Páně nebo zmrtnýchvstání z hrobu.

Proto dnes prosit o nové letnice je totéž, jako bychom prosili o novou betlémskou událost či novou událost velkopáteční. Obojí, jak vylítí Ducha svatého, tak tudíž i křest Duchem svatým, obojí se už stalo v ono dění na počátku církve.

Církev Kristova přijala křest Duchem svatým hned na svém počátku a ten platí navždy. Čeho však my znovu a znovu potřebujeme, je "naplnění Duchem svatým". Tohoto nového a nového naplnění a braní účasti na Duchu svatém tolik potřebujeme. O to stůjme. Avšak vybízet někoho k tomu, aby prosil o křest Duchem svatým, o nové letnice, to je počin sice náboženský, ale ne biblický.

Co se týká vlastního pojmu "křtu Duchem svatým", pak se podle nového zákona mají věci následovně: Ve Skutcích se mluví o pěti historických událostech "vylítí Ducha svatého", ale z nich jen dvě jsou označeny jako "křest Duchem svatým".

1. událost je případ křtu Duchem svatým ve Sk 2, kdy byli takto "pokřtěni" věřící z Židů (Sk 1,5)

2. událost je křest Duchem svatým ve Sk 10, kdy byli takto "pokřtěni" věřící z pohanů (Sk 11,15a).

V této dvojí události Pán Ježíš jakožto Hlava církve "pokřtil Duchem svatým" jednou provždy nejprve židovskou část a potom pohanskou část své církve.

Co se týká ostatních tří událostí dání Ducha svatého věřícímu v Samaří (Sk 8,17), potom Saulovi (Sk 9,17) a věřícím v Efezu (Sk 19,6), tu se mají věci tak, že se to dělo vzkládáním rukou. Při tomto aktu jde o to, že je tu vyprošováno spočinutí Ducha svatého již vylitého o letnicích.

Jinými slovy, jde tu o prosbu za nově uvěřivší lidi, aby i oni měli podíl na onom vylítí a křtu Duchem svatým, které se jednou provždy stalo tehdy o letnicích.

Ani tady se letnice už neopakují, ani onen tehdejší křest Duchem svatým, nýbrž je tu zapojení a vzetí účasti na moci tehdejších letnic a na moci a požehnání tehdejšího křtu Duchem svatým, jímž byla pokřtěna celá církev a v ní všichni jednotliví lidé, kteří uvěřili a ještě uvěří. Toto jednoznačně vyplývá z 1K 12,13: "Skrze jednoho zajisté Ducha my všichni v jedno tělo pokřtěni jsme..." Sloveso "pokřtěni" je tu v čase minulém.

Každému nově uvěřivšímu člověku, tedy nám všem, se dostává možnosti nového prožití moci této tehdejší události křtu Duchem svatým tak, že můžeme jím být znovu a znovu naplňováni a zmocňováni.

Projevy (znamení) přijetí Ducha

Stále se vyskytují křesťané, zvláště v tzv. charismatickém hnutí, kteří trvají na tom, že tzv. křest Duchem svatým musí nutně mít svůj projev v promluvení cizími jazyky, v

glosolálii. Jenže Bible učí jinak a netvrdí, že tehdy v š i c h n i promluvili v jazycích.

Ani ti v Samaří tak neučinili (Sk 8,17), ani ti z oněch tří tisíců o letnicích. V Novém zákoně nic o tom nečteme.

Však apoštol Pavel jasně praví: "Zdali v š i c h n i jazyky mluví?" (Sk 12,30b). Dar jazyků není o nic více, spíše méně, než ostatní dary Ducha. Je proto blouzněním učinit z tohoto posledního daru nějaké výlučné znamení křtu Duchem svatým. Vždyť jsme právě četli, že ani v prvotní církvi neměli všichni tento dar jazyků. Což tedy nebyli snad pokřtěni Duchem svatým, když neměli jazyky?! Takový závěr by byl absurdní. Ano i oni byli pokřtěni Duchem svatým, jenže obdrželi jiný dar Ducha než dar jazyků!

Dosud přemnozí velikáni v díle Boží církve tento dar jazyků nemají, ale přesto měli a mají účast na křtu Duchem svatým, na moci Ducha svatého. Ani o knížeti kazatelů Spurgeonovi nečteme, že měl dar jazyků a neměl ho ani velký evangelista Moody a mnozí jiní velcí svědkové.

Jakého bludu bychom se dopustili, kdybychom teď začali letničně tvrdit, že tito Boží mužové neměli Ducha svatého, že nebyli pokřtěni Duchem svatým! - Pozor tedy na blouznivé ukvapené závěry!

Každý člověk, který plně uvěřil v Pána Ježíše, byl současně pokřtěn Duchem svatým a zároveň obdržel nějaký dar Ducha svatého. Nový zákon na mnoha místech jasně praví, že ve křtu letnic jsme byli všichni pokřtěni Duchem svatým, takže všichni máme Ducha svatého.

Jako doklad slyšme tu několik citátů z Nového zákona:

"Duch svatý dán jest nám" Ř 5,5

"Přijali jsme Ducha synovství. Ten Duch osvědčuje duchu našemu, že jsme synové Boží." Ř 8,15

"I my prvotiny Ducha máme." Ř 8,23

"Bůh dal nám závdavek Ducha." 2K 5,5

"Uvěřivše, zapečetěni jste Duchem svatým." Ef 1,13

"Bůh poslal Ducha Syna svého v srdce vaše." Gal 4,6

"A nezarmucujte Ducha svatého, kterým znamenáni j s t e ." Ef 4,30

"Ducha svatého vylili na nás hojně." Tt 3,5b

"A pomazání to, které jste v z a l i od něho, ve vás zůstává." 1J 2,27

"On zůstává v nás v Duchu, kterého d a l nám." 1J 3,24

"Byli jsme učiněni účastníky Ducha svatého." Žd 6,4

Právě proto, že Duch svatý už byl vylit, nemohou apoštolé vybízet církve, aby prosila o nové vylití Ducha svatého, vždyť už byl dán o letnicích. Apoštolé vycházejí z hotové skutečnosti, že všichni věřící mají Ducha svatého, proto ho nemají zarmucovat nebo uhašovat. Jasně jsme četli: "Duch svatý dán jest nám."

Proto nedělejme z daru jazyků něco, čím není! Znamením daru Ducha svatého není jen mluvení jazyky, nýbrž i dar prorocké a svědecké řeči. Pán Ježíš v souvislosti s misijní prací a Duchem svatým velmi jasně řekl, co je znamením křtu Duchem svatým: "Přijměte moc Ducha svatého přicházejícího na vás a budete mi svědky" (Sk 1,8).

Jestliže se ovšem budeme blouznivě jen hašteřit o to, zda někdo má nebo nemá dar jazyků, pak sotva budeme moci jedním ramenem konat dílo na vinici Páně! Vždyť před blížícím se příchodem Pána Ježíše nejde o to, jak kdo mluvíme nebo nemluvíme jazyky, nýbrž o to, jak srozumitelně zvěstujeme evangelium hynoucím lidem! Pán jasně řekl: "A bude kázáno toto evangelium království po všem světě, na svědectví všechněm národům, a tehdy přijde skonání." (Mt 24,14).

Ani o Pánu Ježíši nečteme, že mluvil v glosolálii nebo že by daru jazyků připisoval tak velkou důležitost. Zato o misijní práci mluvil mocně a vybízivě a sám ji co nejmocněji konal. Budeme-li činit podobně, nepropadneme náboženskému blouznění, které se nezdravě točí kolem sebe a duchovních darů, a přitom nevykazuje žádné ovoce Ducha!

Na tento rozdíl, který je mezi dary Ducha a ovocem Ducha svatého, bude ještě poukázáno. Obojí není totéž, jak se na první pohled někomu snad zdá. Každé nejasno i v těchto detailech může mít za následek velké problémy.

V tzv. letničním a charismatickém hnutí, s jeho předurazněním darů, zvláště daru jazyků, byly vždycky určité problémy, které přechásto vrcholily rozštěpením sborů.

Začátkem 20. století přišlo toto problematické hnutí z Norska do Německa, kam bylo zaneseno dvěma ženami, blouznivě horujícími pro dar jazyků (zatímco Nový zákon přece praví, aby v tom případě žena v církvi mlčela. 1 K 14,34) a už tehdy sebou přineslo nedobré extatické jevy. Muži a ženy se ve shromáždění váleli po zemi a ve velkém vzdychání pak nastoupilo mluvení jazyky.

Proto si tu znovu připomeňme, že Boží slovo Písem stojí nad našimi náboženskými prožitky a zkušenostmi. Odvolávat se na nějaké své silné náboženské zážitky je v těchto závažných otázkách naprosto nepostačující. I sebe hlubší zkušenosti tohoto druhu nás mohou velmi klamat.

Mísíme duševní věci s duchovními, zaměňujeme obojí a nerozlišujeme. Jenže meč Božího slova "rozděluje duši a ducha" (Žd 4,12). Je to blouznivý názor, že působení Ducha svatého musíme prožívat vždy v silných citových vzrušeních. Toto není známkou plnosti Ducha! Je v tom namnoze cizí duch, jenž takové duševní vzrušování působí. Předivo našich vnitřních citů nemá totiž bezprostředně nic společného s Duchem svatým! Ani přítomnost mluvení jazyky ještě nic neříká, zda tu

je Duch Boží při díle nebo duch cizí. Znovu si připomeňme, že **glosolálie není jevem jen výlučně křesťanským**.

Dar jazyků

Mluvení jazyky, je-li z Ducha svatého, je vlastně modlitbou, která se děje v nesrozumitelné řeči, kterou byl ten onen člověk obdarován Duchem. Aby se obsah takové modlitby stal srozumitelným, je zapotřebí vykladače. Podstatným vnějším znakem této glosolálie je její typická nesrozumitelnost. Div letnic se však vyznačoval všeobecnou srozumitelností, kdy nebylo zapotřebí žádného vykladače či tlumočnicka.

Specifickým znakem divu letnic byla **s r o z u m i t e l n o s t** řeči, specifickým znakem glosolálie je její **n e s r o z u m i t e l n o s t**. Jde tedy o dvě rozdílné věci.

Jazykový zázrak letnic je jedinečný, o jakém už nikde jinde neslyšíme. Jak už bylo připomenuto, událost letnic je právě tak ojedinělá jako událost např. Velkého pátku, vzkříšení Páně nebo nanebevstoupení. Ani tyto události ani letnice se už nikdy neopakovaly.

Je proto nesprávné položit člověku otázku, zda "už prožil své letnice". Slovo "letnice" se vůbec v Novém zákoně vyskytuje jen třikrát, a to pouze jako časový údaj. Písmo svaté tomuto slovu nikde nepřipisuje nějaký zvláštní duchovní význam. Proto i název "letničního hnutí" je přinejmenším problematický.

Ale zpět k daru jazyků. Je opravdu jen modlitbou, nic víc. Glosolálie tedy nesděluje lidem žádná zvláštní Boží poselství, jak se často mylně tvrdí. Mluvení jazyky je vždy mluvením člověka a ducha směrem k Bohu a ne naopak. Když Bůh chce sdělit své církvi nějaké poselství, pak to nečiní skrze dar jazyků, nýbrž skrze dar proroctví, jež vychází z Písem svatých.

Mezi 260 kapitolami Nového zákona je pouze v 6 kapitolách řeč o mluvení jazyky. To je vše. Z celkem okrajového jevu v Novém zákoně nesmíme tedy dělat věc hlavní. Apoštol Pavel to sám jen potvrzuje, když v 1K 14,19 píše: "...raději pět slov srozumitelných než desetitisíc slov v jazycích!" - Tak malý je význam glosolálie ve shromáždění církve!

Richard Novák
autor je kazatelem Bratrské jednoty baptistů